

Příloha č. 13 Podklady pro komparační studii dobré praxe, Liberecký kraj

---

Konečný uživatel výsledků:

**Ministerstvo práce
a sociálních věcí**
Na Poříčním právu 1/376
128 01 Praha 2

Název projektu: Děti a domácí násilí – výzkum potřebnosti služeb specializovaných na pomoc dětem ohroženým domácím násilím a návrh minimálních parametrů těchto služeb

Číslo projektu: TIRSMPSV127

Řešitel projektu: Ostravská univerzita, Dvořákova 7, 701 03 Ostrava

Doba řešení: 1. 12. 2022–31. 12. 2024

Informace o autorském týmu:

Mgr. Bohdana Richterová, Ph.D.

Doc. Mgr. et Mgr. Kateřina Mikulcová, Ph.D.

Mgr. Veronika Štenclová, Ph.D.

Mgr. Bc. Hana Kubíčková, Ph.D.

Doc. Mgr. Štefan Chudý, Ph.D., MBA

Daniela Kantorová, Psy.D.

Mgr. Kateřina Cilečková, Ph.D.

Ing. Ondřej Mikulec, Ph.D.

Další informace o projektu:

Obsah

Případová studie dobré praxe, Liberecký kraj	4
1. téma: Domácí násilí.....	7
2. Téma: (Ne)dostatek a (ne)dostupnost sociálních služeb	8
Co v kraji dále chybí, rizika.....	16
3. Multidisciplinární spolupráce.....	19
4. Soudy.....	24
5. Prevence	26
6. Vzdělávání.....	27
7. Financování služeb	28
Závěr.....	30
Seznam zkratk:.....	34

Případová studie dobré praxe, Liberecký kraj

Charakteristika kraje

Liberecký kraj se rozprostírá na severu České republiky. Je tvořen čtyřmi okresy – Česká Lípa, Liberec, Jablonec nad Nisou a Semily. Po Praze je druhým územně nejmenším krajem Česka, rozloha kraje je 3 163 km. Žije zde přibližně 451 tisíc obyvatel. Liberecký kraj jako vyšší územní samosprávný celek byl vytvořen v roce 2000. Sídlem a zároveň největším městem kraje je Liberec. Území současného samosprávného Libereckého kraje se nachází na území bývalého Severočeského a Východočeského kraje (ČSÚ, 2024 a; Liberecký kraj, 2024).

Kraj zaznamenává nárůst počtu obyvatel, částečně díky přistěhovalectví. Ekonomika kraje je diverzifikovaná, s důrazem na tradiční průmysly, jako jsou sklářství, textilní výroba a strojírenství. V posledních letech se rozvíjí i sektor informačních technologií a služeb. Populační růst v kraji je pozitivní, především díky přirozenému přírůstku a zahraniční migraci. Proti roku 2022 se počet obyvatel regionu zvýšil o 1 551 osob. Tento výsledek ovlivnilo kladné saldo stěhování, které dosáhlo hodnoty 2 737 obyvatel. Počet zemřelých převýšil počet živě narozených o 1 186 osob. Největší koncentrace obyvatel je v okresech Liberec a Jablonec nad Nisou (ČSÚ, 2024 b).

Území zahrnuje sever České kotliny i Českého ráje, Jizerské hory, západní Krkonoše s krkonošským podhůřím a východní část Lužických hor. Kraj je známý svým kulturním dědictvím, které zahrnuje řadu historických památek a tradičních řemesel, jako jsou výroba skla a bižuterie. Kraj má stále převážně průmyslový charakter. Převažuje zpracovatelský průmysl, který je zaměřen na výrobu automobilových komponentů a výrobu pryžových a plastových výrobků. V průběhu dvaceti let tradiční textilní průmysl ztratil své dominantní postavení, hospodářská recese z konce roku 2008 oslabil průmysl skla a bižuterie. Důležitou roli hraje také Technická univerzita v Liberci, která je centrem vzdělávání a výzkumu v regionu (ČSÚ, 2024 a).

Kriminalita, práce policie

V průběhu roku 2021 bylo v Libereckém kraji registrováno celkem 6 586 trestných činů, tj. o 9,7 % (704 skutků) méně než v roce 2020. Tento trend se ukazuje celorepublikově. Více než 72 % trestných

činů připadlo na obecnou kriminalitu, která zaznamenala meziroční 6,9% pokles. Trestné činy, spadající do kategorie hospodářské kriminality, tvořily 10,2 % všech registrovaných trestných činů, ve srovnání s rokem 2020 se jejich počet snížil o 21,5 %. Zbývající kriminalita představovala 17,4 % registrovaných činů a meziročně poklesla o 12,6 %.

Mravnostní kriminalita se jako jedna z mála zvýšila, meziročně téměř o třetinu (+48 případů) na 195 činů (tj. 4,1% podíl na obecné kriminalitě). Mezi těmito delikty bylo mimo jiné zaevidováno 61 případů znásilnění, 50 případů pohlavního zneužití a 44 případů dětské pornografie a zneužití dítěte k ní (Krajská zpráva ČSÚ v Liberci, 2022).

Dle statistiky Policie ČR v roce 2023 bylo registrováno v Libereckém kraji 21 případů týrání osoby žijící ve společném obydlí (§ 199). Objasněno bylo 13 případů (což je 61,9 %). Ve srovnání se sledovanými kraji se jedná o druhý nejvyšší počet případů a druhou nejvyšší objasněnost (Karlovarský kraj - 11 případů, objasněnost 9–81,8 %; Moravskoslezský kraj – 40 případů, objasněnost 19–47,5 %; Olomoucký – 20 případů, objasněnost – 6–30 %) (Policie ČR, 2024).

Sociální služby a práce s domácím násilím v kraji

Sociální služby v kraji jsou zaměřeny z velké části na péči o seniory, např. domovy pro seniory a domy s pečovatelskou službou. Od roku 2019 na území Libereckého kraje působí 20 domovů pro seniory. V porovnání s ostatními regiony České republiky se Liberecký kraj v počtu lůžek na 1 000 obyvatel ve věku 65 a více let v případě domovů pro seniory v roce 2021 umístil na 3. nejnižší pozici, u domovů se zvláštním režimem na 5. spodní příčce a v případě domovů pro osoby se zdravotním postižením obsadil druhou spodní příčku. Sociální služby jsou zastoupeny dále např. azylovými domy nebo zařízeními zaměřenými na léčbu a prevenci závislostí (ČSÚ, 2024a; Krajská zpráva ČSÚ v Liberci, 2022).

Z hlediska tématu domácí násilí má kraj několik služeb v registru sociálních služeb: Intervenční centrum, Poradnu pro rodinu, manželství a mezilidské vztahy v Jablonci nad Nisou, Liberci a České Lípě, poradny Bílého kruhu bezpečí, Linku důvěry, azylové domy, nízkoprahová centra pro děti a mládež, sociálně aktivizační služby nebo terénní programy sociální prevence. Žádná z uvedených služeb se komplexně nevěnuje dětem ohroženým domácím násilím nebo dětem, které domácí násilí zažily (Liberecký kraj, 2024 b). Intervenční centrum má pouze dva zaměstnance a věnuje se dětem od 16 let. Pracovnice IC v rozhovoru sdělila: „My sice povědomí o dětech máme, ale vůbec s tím aktuálně nepracujeme.“ BKB v Liberci se s tématem domácího násilí u dětí setkává zcela výjimečně.

Každé oddělení sociálně-právní ochrany dětí má v Libereckém kraji specialistu, který se problematikou domácího násilí zabývá, a to nejen formálně, jak to požaduje standardizace, ale aktivním vzděláváním těchto pracovníků. Ochranu a pomoc ohroženým dětem poskytuje v Libereckém kraji ZDVOP Paprsek. Kapacita zařízení je 20 lůžek. Jeho posláním je zajistit ochranu a pomoc dítěti v nouzi nebo v krizi, zejména jsou-li ohrožena jeho základní práva, a to formou dočasného pobytu po dobu nezbytně nutnou (Dětské centrum Liberec, 2024).

Metody sběru a analýzy dat:

S oporou o matici indikátorů byly vytvořeny tři typy polostrukturovaných rozhovorů. První pro pracovníky v sociální a školské oblasti, druhý pro pracovníky justice a třetí pro pracovníky policie. Výběr participantů byl na základě expertního výběru (Marshall, C., & Rossman, G. B. 2021). Tento výběr umožnil získat hloubkové, detailní a odborné informace. Celkem bylo realizováno 8 rozhovorů: 3 on-line rozhovory (s pracovníci Bílého kruhu bezpečí, pracovníkem Poradny pro rodinu, manželství a mezilidské vztahy a pracovníci krajského úřadu zaměřenou na CAN a domácí násilí se sedmiletou zkušeností jako pracovnice OSPOD), 3 osobní rozhovory (se dvěma zástupci nízkoprahového zařízení pro děti a mládež Maják plus a pracovníci intervenčního centra). S pracovníky justice, samostatnou advokátkou, proběhl 1 on-line rozhovor. Poslední rozhovor proběhl prostřednictvím emailu s pracovníkem obvodního oddělení Policie ČR.

V rámci triangulace dat byla analýza rozhovorů obohacena o pečlivý výběr a zkoumání relevantních dokumentů. Tyto dokumenty byly vybrány s cílem doplnit a upřesnit zjištění z rozhovorů, poskytnout širší kontext a umožnit hlubší porozumění zkoumanému tématu. Při výběru dokumentů byla kladena zvláštní pozornost na jejich přímou relevanci pro výzkumné otázky a schopnost poskytnout doplňující nebo objasňující perspektivy k informacím získaným z rozhovorů. Tento integrovaný přístup zvyšuje validitu a komplexnost našich závěrů, poskytující relevantní doplňkový kontext k verbálně sděleným informacím a umožňuje komplexnější pochopení zkoumaného jevu. Informace byly doplněny prostřednictvím analýzy dokumentů Českého statistického úřadu, webových stránek Libereckého kraje, Statistik Policie ČR, Advokátního on-line deníku nebo stránek konkrétních sociálních služeb. V závěru případové studie je také uveden seznam zkratk použitých v textu.

K identifikaci a pochopení dobré praxe v Libereckém kraji jsme použili tematickou narativní analýzu (Riessman, 2008) se zaměřením na osm klíčových témat (viz matice indikátorů). Byl získán úplný

přepis nahranych rozhovorů. Dále docházelo k hledání obsahu tématu dobré praxe v jednotlivých stanovených indikátorech. Byly vyhledány a popsány tematické a kontextové souvislosti. V rámci tematické analýzy byly hledány nové vhledy a porozumění informacím zaměřeným na zkušenosti dobré praxe ve vybraném kraji. Pro porozumění celku není ve výstupech jen popsána dobrá praxe, ale také kontexty uvádějící nedostatky nebo limity v práci s dětmi se zkušeností s domácím násilím. Ty jsou vždy uvedeny v druhé části v každém tématu. Důležitou roli hrál narativní přístup k analýze, který zdůrazňoval význam a strukturu vyprávění.

1. téma: Domácí násilí

Dobrá praxe: Nové definování domácího násilí pomáhá v práci IC

Zákon proti domácímu násilí zahrnuje řadu novel. Stanovuje definici domácího násilí. Přístup k řešení případů by měl být jasnější a jednotný. Např. vykazání násilných osob z domova se prodlužuje z deseti na 14 dnů. Domácí násilí by se mělo brát v potaz při vypořádání společného vlastnictví manželů a při svěřování dětí do péče po rozvodu. Novela přestupkového zákona má oběti zajistit právo na doprovod důvěrníka a na zabránění kontaktu s pachatelem při přestupkovém řízení a mnoho dalších věcí. (Advokátní on-line deník, 2024) Při návštěvě a rozhovorech s pracovníky sociálních služeb se objevilo, že připravované nové definování domácího násilí je pomocí při práci již nyní. Pozn. Zákon byl schválen 29. 5. 2024 (Vláda ČR, 2024).

„Nové definování domácího násilí nám pomáhá v práci v intervenčním centru. Do nedávné doby jsme nemohli pracovat s cílovou skupinou ohrožených osob, které opustily násilnou osobu. A ta násilná osoba jim přesto činila překážky, například je pronásledovala, ale nebylo možné to označit za stalking. Ta žena neměla u nás možnost další pomoci, protože nenaplněovala trestní čin a při rozhodnutí o přestupku dostal agresor pouze pokutu, což nic neřešilo. My jsme si tyto osoby nemohli zahrnout do naší statistiky, protože nebylo naplněna podmínka společného obydlí. V současné době s novou definicí tato věc padá a už mohu pracovat i s těmi, kde není podmínka společného bydlení naplněná.“ (pracovnice IC)

Nepřijetí Istanbulske smlouvy jako chyba a problém pro domácí násilí

„Problematika jednoznačně není stále dostatečně legislativně ukotvena. Je velká chyba, že ČR nepřijala Istanbulskou úmluvu, přes ni by se dalo DN řešit přímo.“ (advokátka)

Dobrá praxe: Týrané, zneužívané a zanedbávané dítě ve škole. Doporučené postupy pro pracovníky škol.

Publikace „Týrané, zneužívané a zanedbávané dítě ve škole: Doporučené postupy pro pracovníky škol“ je metodickým materiálem určeným pro pracovníky škol a školských zařízení (Sirius, 2024a). Tento materiál nabízí praktické informace a doporučení, jak rozpoznat a efektivně reagovat na případy týraných, zneužívaných a zanedbávaných dětí. Publikace se zaměřuje na identifikaci symptomů různých forem násilí, popisuje role a kompetence školních pracovníků, a poskytuje konkrétní postupy při podezření na ohrožení dítěte. Dále zahrnuje pokyny pro komunikaci s ohroženými dětmi a spolupráci s orgány sociálně-právní ochrany dětí (OSPOD) a Policií ČR. Materiál byl vytvořen na základě kvalitativního výzkumu a zahrnuje praktické šablony a kazuistiky pro usnadnění aplikace v praxi. Pracovnice Libereckého kraje byla s doporučenými postupy seznámena v rámci vzdělávání a plánuje s nimi cíleně pracovat s učiteli v kraji.

„Máme teď zkušenost úplně čerstvou. My dlouhodobě spolupracujeme s nadací Sirius, která vlastně před lety vytvořila publikaci pro dětské lékaře a do tvorby té publikace jsme byli jako kraj zapojeni... A teď je vlastně čerstvá publikace (pozn. Týrané, zneužívané a zanedbávané dítě ve škole. Doporučené postupy pro pracovníky škol) propojení právě školy a OSPODU. Před 14 dny proběhlo vzdělávání právě kombinace OSPOD, školství a nadace Sirius představovalo tu publikaci. Určitě s ní budeme pracovat dále.“ (pracovnice KÚ)

2. Téma: (Ne)dostatek a (ne)dostupnost sociálních služeb**Dobrá praxe: Specialista na CAN a domácí násilí na každém OSPOD v kraji se systematickým vzděláváním a podporou**

Standardizace práce sociálně-právní ochrany popisuje nezbytnost specialisty na CAN na každém oddělení. Tento specialista by měl být nejen formálně označen, ale především by měl mít odpovídající kvalifikaci a dlouholeté zkušenosti v této oblasti. Bohužel praxe je v různých krajích a oblastech jiná. V Libereckém kraji jsme se setkali se zájmem a zajišťováním systematického vzdělávání a podpory pro tyto specialisty. Pracovnice KÚ vzdělání a podpory těchto pracovníků považuje za klíčové pro

to, aby mohli efektivně plnit své úkoly a poskytovat potřebnou pomoc dětem a rodinám v krizových situacích.

„Je to standard v celé republice (pozn. mít specialistu na CAN na OSPOD), ale to, jak to máme uchopené u nás, myslím, že úplně běžné není a my jsme se taky vždycky scházeli krajsky na ministerských poradách a vlastně neformálně to pro nás dělalo LUMOS (pozn. organizace zaměřena na transformaci systému péče o ohrožené děti) a dneska to dělají i další organizace a tam jsme tyto dobré praxe velmi často přednášeli, jako vzpomínám si, že když jsem ten náš model představovala, tak dost kolegů se inspirovalo, že říkalo, že je nenapadlo pracovat například tímto způsobem.“ (pracovnice KÚ)

„Mám skvělou zkušenost se specialistkou na CAN z OSPODu ve Frýdlantu. Tam to funguje fakt skvěle. A mají tam taky ty kulatý stoly... A mají to tam dobře zmapovaný.“ (pracovnice IC)

Dobrá praxe: Dobrá zkušenost s institutem vykázání

Institut vykázání představuje účinný nástroj v boji proti domácímu násilí, který chrání ohrožené osoby a zajišťuje jejich bezpečnost přímo v místě jejich bydliště. Tento přístup je obzvláště důležitý v případech, kdy jsou přítomny děti nebo jiné zranitelné skupiny, jako jsou starší lidé. Smyslem vykázání je, aby násilná osoba opustila domácnost, čímž se minimalizuje trauma a diskomfort pro oběť, která by jinak musela hledat útočiště v azylových domech. V rámci této praxe je kladen důraz na detailní mapování situace a posouzení skutečné přítomnosti domácího násilí, což umožňuje efektivní a cílený zásah. Připravovanou změnou zákona se chystá i změna délky vykázání.

„My k tomu přistupujeme tak, že se snažíme rozkódovat, zda skutečně dochází k domácímu násilí. Pokud se tam dějí nestandardní věci, jsou tam děti, jsou tam zvlášť zranitelné oběti jako například staří lidé, myslím si, že tam by se to mělo vždycky zvážit a zmapovat, a ne tomu člověku říct, že pokud má kam, tak ať jde. Co se týká nás, my pracujeme s tím, že pokud je tam domácí násilí, aby tam bylo vykázání. Protože proč by odcházela osoba ohrožená. Ať jde z toho bytu ten, kdo to způsobuje. Tam jsou děti, ty děti chodí do školy. U nás nejsou azylové domy na takové úrovni, aby byly dobrým útočištěm pro tyto matky s dětmi. Tyto ženy se tam necítí dobře a bezpečně. Spolupráce s policií je v tomto ohledu skvělá.“ (pracovnice IC)

„Vím, že dobrou zkušenost má s institutem vykazání intervenční centrum. My to nevyužíváme.“
(pracovnice BKB)

Dobrá praxe: Dobrá zkušenost s krizovými byty ve Frýdlantu

V situacích, kdy ženy a děti musí rychle opustit svůj domov kvůli násilí, je klíčové mít dostupné a bezpečné útočiště. V Liberci jsou k dispozici dva azylové domy pro ženy a děti, ale tyto prostory často nenabízejí ideální podmínky pro dlouhodobější pobyt. Jedná se o azylový dům pro matky s dětmi v tísní – Domov sv. Moniky (Charita Liberec, 2024) a azylový dům pro ženy a rodiny s dětmi (Návrat, o.p.s., 2024). Významnou a úspěšnou alternativou je využívání krizových bytů ve Frýdlantu. Tyto byty poskytují bezpečné a důstojné prostředí pro oběti domácího násilí, což pracovníci OSPOD hodnotí jako velmi pozitivní zkušenost. Krizové byty ve Frýdlantu představují efektivní řešení pro krizové situace a nabízejí ženám a dětem klidné místo, kde mohou začít nový život bez strachu a nejistoty.

„Tady v Liberci, když žena utíká, využije jeden ze dvou azylových domů pro ženy a děti. Není to ale ideální místo. Dobrou zkušenost mají pracovníci OSPOD s krizovými byty ve Frýdlantu.“ (pracovnice IC)

„Terénní program na Frýdlandsku má znalost systému a dobře v něm umí pracovat.“ (pracovník NZDM 1)

Dobrá praxe: NZDM Maják Plus se zaměřením na rizikové děti (včetně dětí ohrožených domácím násilím)

NZDM Maják Plus představuje významný příklad dobré praxe v práci s rizikovými dětmi, včetně ohrožených domácím násilím, v Libereckém kraji. Toto zařízení nabízí jak skupinovou, tak individuální péči a úzce spolupracuje se školami, což mu umožňuje efektivně pomáhat dětem po hospitalizaci na psychiatrii. Tým, složený ze čtyř pracovníků, se zaměřuje na děti ve věku od 10 do 26 let.

NZDM Maják Plus je v rámci republiky výjimečné svým zaměřením na dvě specifické podskupiny klientů: děti na hraně psychiatrické péče či s psychiatrickými diagnózami, a děti s delikventními projevy. Díky této specializaci poskytuje kriticky důležitou podporu a péči, kterou jiná zařízení často nenabízejí.

„V roce 2009 jsme se přestěhovali sem do komunitního centra a rozvinuli jsme i další služby pro děti a mládež. Navazujeme tak na preventivní programy Majáku a chodí nám sem ty děti, které mají více rizikové chování. Nejsme v lokalitě, která je sociálně vyloučená z hlediska socioekonomických charakteristik. Naši klienti jsou spíše z nestabilních rodin nebo z rodin s velkými problémy. Děti mají často výchovné problémy ve škole. Takto to bylo od začátku a zůstalo nám to tady až doteď. Děti dojíždí z celého Liberce. V rámci NZDM v republice jsme výjimkou s naším zaměřením. Takových NZDM je úplně zlomek. Pracujeme s dvěma podskupinami klientů: jedna skupina jsou děcka na hraně psychiatrické péče nebo ty, kteří mají psychiatrické diagnózy (např. po pokusu o sebevraždu po hospitalizaci)... druhou skupinou jsou klienti s delikventními projevy...“ (pracovník NZDM 1)

„Běžte se zeptat do nízkoprahu Majáku. Dělají skvělou práci, ale oni vám to vysvětlí více.“ (pracovnice IC)

Dobrá praxe: Role NZDM jako záchytné služby a aktivace systému pomoci

NZDM Maják Plus slouží jako záchytná služba a aktivátor systému pomoci dětem ohroženým DN. Pracovníci služby v některých případech čelí situacím, kdy děti zažívají fyzické násilí a jiné formy ohrožení v důsledku závislostního chování rodičů. Díky své schopnosti budovat důvěru s dětmi a aktivně monitorovat rizikové situace, jsou tato zařízení schopna rychle zasáhnout a aktivovat širší systém podpory, včetně spolupráce s OSPOD. Konkrétní případ dívky napadené otcem ukazuje, jak NZDM poskytují krizovou pomoc, zajišťují bezpečné prostředí a koordinují následné kroky s dalšími partnery, jako jsou rodinní příslušníci a sociální pracovníci. Tento přístup umožňuje efektivní a rychlé řešení krizových situací a poskytuje dětem potřebnou ochranu a podporu.

„Řešíme i případy, aktuálně mě napadají 3 nebo 4, kdy jsme museli řešit závažné ohrožení dítěte v kombinaci s nějakým nefunkčním rodinným zázemím, v několika případech se závislostním chováním rodičů, které eskaluje do fyzického napadání dítěte. Máme zkušenost, že některé věci jsme

řešili. Naše role je v tom, že jsme takové dítě zachytili, případ jsme řešili. Někdy jsme měli pouze indície, takže jsme to aktivně domapovávali. Jsme zvyklí pracovat v rizikových plánech. To znamená, když se nám ta situace v rodině dítěte nezdá, tak jedna z prvních věcí, kterou děláme, tak si s těmi dětmi povídáme, co by kdyby. Socháme rizikové plány... Je to postavené na tom, že ta důvěra mezi námi je. Když se potom něco stane, tak oni přicházejí za námi. Takže my jsme ti, kdo aktivují systém. Nejčastěji je pro nás tím partnerem OSPOD, kde přes tu vybudovanou dobrou spolupráci si můžeme zavolat, zkonzultovat...“ (pracovník NZDM 1)

„Během čtvrtku a pátku proběhl fyzický incident mezi otcem a dcerou. Muž přišel ve tři ráno z hospody a vytáhl ji za vlasy, že nedala vyprat prádlo. V tu chvíli ta dívka nebyla schopna nic udělat. V pátek ráno odešla do školy, aby táta nepojal nějaké podezření. A hned po škole šla k nám do nízkopraháče, kde tu situaci popsala. Dívku jsme v rámci krizové pomoci ošetřili. Zabezpečili ve smyslu, že jsme jí řekli, je to vážný a tady jsou nějaké možnosti. Je nutný to posunout dále, není to pro tebe bezpečné. A než si to všechno vysvětlíme a domluvíme, potřebuješ teď bezpečné zázemí. Zkontaktovali jsme ji s babičkou. Nešla tedy na víkend domů, ale k babičce. V pátek už o tom věděl OSPOD, takže to bylo kryté. Následně jsme situaci domapovali. Byl tam ještě sourozenec. Někaké indície měla škola. Došlo k setkání s kurátorkou v prostorách nízkoprahu. V pondělí ráno nešla do školy, ale k nám do služby a společně s kurátorkou jsme volili další kroky. A v pondělí odpoledne na vlastní žádost nastupovala do ZDVOPu. A v tu chvíli se rozjelo to klasické systémové řešení.“ (pracovník NZDM 1)

„Máme zkušenost s podáním trestních oznámení, kdy OSPOD nerad tato oznámení podává. Není to časté, ale tuto zkušenost máme, kdy jsme byli prvním, kterému se dítě svěřilo a chtělo situaci takto řešit.“ (pracovník NZDM 2)

Dobrá praxe: Pomoc náctiletým v NZDM bez nálepky týraného dítěte

Liberecký kraj představuje inspirativní příklad dobré praxe v oblasti pomoci náctiletým prostřednictvím nízkoprahových zařízení pro děti a mládež. NZDM Maják Plus často pracují s dospívajícími ve věku 13 až 16 let, kteří zažívají DN a jejichž projevy a potřeby se výrazně liší od malých dětí. Tito mladí lidé mají rozvinutější zvládací mechanismy a větší možnosti aktivně hledat podporu. Významným prvkem tohoto přístupu je možnost poskytování pomoci bez formálního

označení dítěte jako týraného, což umožňuje vytvořit prostředí důvěry a podpory. Pracovníci NZDM úzce spolupracují s orgány sociálně-právní ochrany dětí (OSPOD), policií a dalšími službami, aby zajistili co nejefektivnější pomoc. Často se zaměřují na minimalizaci rizik a hledání alternativních způsobů podpory, což dokládá i případ Jakuba, kde standardní přístupy selhaly, ale díky spolupráci s NZDM bylo možné poskytnout klíčovou podporu v náročné rodinné situaci.

„Myslím, že naše největší pomoc je v tom, že pracujeme poměrně často s děčkama, které by pokud by byly vyhodnocovány, patřily by do skupiny CAN, ale protože jim je 13, protože jim je 15, 16 a ty projevy jsou jiné než u 3letého nebo 5letého dítěte. U těch našich je zcela jiná úroveň zvládacích mechanismů a možností, které pro sebe udělat můžou. To, co může být inspirativní pro ostatní, je to, že se do služeb našeho typu dostávají. Dostávají se bez oficiální nálepky týraného dítěte a nacházejí tady podporu. Je to téma, o kterém se mezi jednotlivými službami bavíme s kolegy z OSPODu, policie, jiných služeb, protože je to odborně velmi obtížné zachytit toto téma a dostat do nějakého systému. Definice, které se běžně používají, v těchto případech selhávají.“ (pracovník NZDM 1)

„Často je naše práce o minimalizaci rizik. Napadl mě případ Jakuba, kde klasický systém práce OSPOD s rodinou selhal, ale po dohodě jsme právě my byly tím důležitým záchytným bodem práce s Jakubem, protože ve škole se již objevovaly jen problémy. Ty ale pramenily z velmi špatného rodinného prostředí.“ (pracovník NZDM 2)

Dobrá praxe: Psychologové jako součást sociálních služeb jako výhoda

Jedním z klíčových prvků efektivní pomoci obětem domácího násilí je rychlý a snadný přístup k psychologické podpoře. Ve městě Liberec se osvědčila dobrá praxe spočívající v osobní znalosti psychologů, kteří pracují přímo pod konkrétními sociálními službami. Tato struktura umožňuje rychlou komunikaci a efektivní koordinaci pomoci. Když například dojde k vykazání násilné osoby a oběť potřebuje rychlejší termín pro psychologickou konzultaci, není problém zvednout telefon a předjednat situaci s konkrétním psychologem. Další významnou výhodou je, že služby psychologů jsou bezplatné, což je zásadní pro klienty, kteří často nejsou finančně dobře zajištěni. Tato praxe nejen zrychluje proces poskytování pomoci, ale také zajišťuje, že ji mohou využít i ti, kteří by si ji jinak nemohli dovolit.

„To, že máme psychology pod centrem, je výhoda. Není problém zvednout telefon a předjednat situaci. Vysvětlit, o co jde. Např., že paní je po vykázaní a potřebuje nějaký dřívější termín. Lhůty tady v Liberci jsou jinak dlouhé. Naše výhoda taky je, že naši psychologové jsou bezplatní. Klienti, kteří zažívají domácí násilí, často nejsou příliš movití. A toto je pro ně důležité.“ (pracovnice IC)

„V naší poradně máme specialistu na psychologickou pomoc pro děti. V případě potřeby hned s ním můžeme řešit konkrétní případ a pomoc může být velmi rychlá. Je pouze jeden, všichni ostatní se zaměřujeme na dospělé, ale i tak jsme za to rádi.“ (pracovník poradny)

Dobrá praxe: Frýdlantsko, Českolipsko a Novobursko má nové služby

V některých oblastech, jako jsou Českolipsko a Novobursko, se podařilo založit neziskové organizace, které poskytují potřebné služby. Například České Lípě SAS Startér (Charita Česká Lípa, 2024) nebo SAS Štafeta v Novém Boru (Rodina v Centru, 2024). Podobná situace byla i ve Frýdlantsku, kde dlouhodobě žádná SAS nefungovala, ale nyní se situace začíná zlepšovat a služby se postupně rozjíždějí.

Město v reakci na tuto situaci zřídilo pobočku Střediska výchovné péče (SVP) v České Lípě, která poskytuje potřebné služby, i když jejich hlavní činností je něco jiného (SVP Česká Lípa, 2024). Tímto krokem se podařilo částečně vyřešit problém nedostatečné nabídky služeb v těchto oblastech.

Dobrá praxe: Nabídka programu pro násilnické osoby, i když spíše ojedinělá a krátká.

V Libereckém kraji se programy zaměřené na práci s násilnickými osobami ukazují jako významné, i když spíše ojedinělé. Pan Hampacher, po absolvování výcviku LOM, poskytuje konzultace násilnickým osobám, které mají alespoň částečný náhled na svou situaci a chtějí ji řešit. Jeho program je omezený, nabízí krátkodobé intervence v rozsahu 1–3 konzultací a zahrnuje i telefonické konzultace. Tato iniciativa vznikla v reakci na novelu policejního zákona, která vyžaduje nabídku intervencí a podpory pro vykázané osoby a lidi v nouzovém ubytování. Přestože je zájem o tyto služby překvapivě vysoký, současné kapacity neumožňují rozšíření programu. V roce 2023 se na pana

Hampachera obrátilo 12 z 26 vykázaných osob v kraji, což ukazuje na potřebu a smysluplnost této práce.

„Byl to Maják, který se nějak agresorům věnuje. V té dobré praxi vím, že z Majáku pan Hampacher má program pro agresivní partnery.“ (pracovnice BKB)

„Mám dobrou zkušenost s prací pana Hampachera s agresory po výcviku LOM. Pan Hampacher má ale významné omezení nabídky svého programu. Nabízí i telefonické konzultace. Může pracovat s těmi, kteří mají aspoň trochu náhled na svou situaci a chtějí ji řešit.“ (pracovnice IC)

„Účastnil jsem se vzdělávání v rámci LOM zaměřenou na práci s původci násilí. Byl jsem členem té první české skupiny, prošel jsem prvním lektorským výcvikem. Následně i můj kolega, který tady ale už nepracuje. Využíváme to i v práci s mládeží, která tady dochází. Často jsou to ti, kteří násilí páchají.“ (pracovník NZDM 1)

„Tuto službu (pro osoby páchající násilí) nabízíme pod Majákem Plus druhým rokem. Je to ale úplně jiná práce a je navázaná na mou osobu. V tuto chvíli nemáme žádný výhled personálního rozšíření, a tím pádem ani finančního zakotvení a vytvoření samostatného programu. Zareagovali jsme na novelu v policejním zákoně, kde vykázaným osobám a lidem v nouzovém ubytování by měla policie nabídnout určité intervence a podporu. V návaznosti na výcvik LOMU a další vzdělávání jsme se domluvili přes multitym organizovaný PMS a ve spolupráci s krajským metodikem, že tuto podporu v rámci krátkých intervencí v rozsahu 1–3 konzultací jsme jim schopni jako Maják Plus nabídnout. Překvapil nás zájem. Vloni v lednu jsme započali a do dubna bylo v Libereckém kraji 26 vykázaných osob, ze kterých se 12 na nás obrátilo. Samozřejmě motivace byla různá, ale i tak nás to překvapilo. Některé intervence byly telefonické, např. Semilsko nebo Novoborsko, ale mnozí fyzicky přijeli. Je to smysluplné, ale možností více nemáme na rozšíření, přestože mám zkušenost se sedmi měsíčními skupinami.“ (pracovník NZDM 1)

Co v kraji dále chybí, rizika

Chybí komplexní služby pro děti i násilné osoby

V oblasti pomoci obětem domácího násilí i těm, kteří se násilí dopouštějí, je stále mnoho nedostatků. Jako jeden z klíčových problémů zmiňují pracovníci v Libereckém kraji absenci komplexních služeb, které by poskytovaly podporu nejen jednotlivým členům rodiny, ale i celé rodině jako celku.

Ve dvou rozhovorech byl zmíněn také model Barnahus, který představuje komplexní přístup k řešení případů týrání dětí a domácího násilí. Model sdružuje služby pro děti a jejich rodiny pod jednou střechou. Tento přístup zahrnuje spolupráci mezi zdravotnickými pracovníky, sociálními pracovníky, psychology a právníky, což umožňuje poskytování koordinované a integrované podpory.

Barnahus minimalizuje potřebu opakovaného vyprávění traumatizujících zážitků a zajišťuje, aby byly potřeby dětí a jejich rodin řešeny komplexně a citlivě. Tento model se ukázal jako velmi efektivní v zajištění bezpečnosti a psychické pohody dětí a v prevenci opakovaného násilí. Inspirace tímto modelem může pomoci překonat nedostatky v současném systému a zajistit, aby pomoc byla poskytována komplexně a koordinovaně.

„Myslím, že máme službu pro jednotlivce, ale žádná služba nenabízí tu komplexnost. To, že by třeba celá rodina mohla chodit každý ke svému a pak společně. To myslím, že nenabízí vůbec nikdo. Protože pokud někdo dělá děti, pak už většinou nedělá dospělé a podobně, takže... to si myslím, že to je ta naše mezera, ta služba komplexnější. Takovou v kraji prostě nemáme. A sama za sebe si ještě myslím, že i hodně pokulhává ta práce s osobou dopouštějící se násilí. Tam si myslím, že tam máme taky velkou mezeru. Protože možná hodně myslíme, to je určitě dobře, na to, na kom je násilí páčáno. Ale pokud tím nějakým způsobem neposuneme toho, kdo se ho dopouští, tak mu můžeme pomáhat donekonečna.“ (pracovnice KÚ)

Pracovnice dále popisovala, že není nutné zakládat nové služby, ale by bylo velkým úspěchem, kdyby se podařilo podpořit současné služby v kraji tak, aby se mohly rozvíjet. Domnívá se, že není cílem vytvořit jednu centrální službu v krajském městě, která by byla pro některé oblasti kvůli vzdálenosti obtížně dostupná. Proto upřednostňuje rozvoj a podporu lokálních služeb v celém kraji před jednou centrální službou.

Chybí sociální služba – krizové centrum

V Libereckém kraji jsou dostupné pouze krizové telefonické linky, ale ani ambulance, ani krizový pobyt není.

„Máme ZDVOP, sociální služba – krizové centrum, ale není a je to díra našeho kraje. Upozorňujeme na to dlouhé roky a zatím se asi nenašly peníze pro poskytovatele. Nebo netuším, co je problém. Spádově máme krizové centrum Spirála Ústí nad Labem, DKC Praha a Hradec. Všechny jsou mimo kraj, a to je nedostupné, zvláště pro děti.“ (pracovník NZDM 1)

Ohrožení okrajových částí kraje (např. Semily)

V okrajových částech kraje, zejména v oblasti okresu Semily, se dlouhodobě potýkají s nedostatečnou dostupností kvalitních sociálních služeb. Na rozdíl od větších měst, kde často působí dvě až tři služby, nabízející stejnou úroveň kvality, jsou v těchto oblastech lokality, kde tyto služby zcela chybí, nebo jejich kvalita nedosahuje potřebné úrovně. Příkladem jsou Rokytnicko, Jelenicko a Semily, kde po dlouhou dobu neexistovala žádná SAS (sociálně aktivizační služba), a místní obyvatelé byli nuceni si služby improvizovaně zajišťovat sami.

Z hlediska vykazování násilí lze ve statistikách vidět, že ve větších městech dochází k vyššímu počtu vykazání násilníků, což částečně odráží situaci v okrajových částech kraje. Na Semilsku, které má pověst regionu s latentním násilím, chybí specializované programy pro osoby dopouštějící se násilí. Ačkoli existují programy ve věznicích, které se zaměřují na odsouzené osoby ve výkonu trestu, chybí zde širší nabídka preventivních a intervenčních služeb pro osoby mimo věznici.

„Občas se stane, že jsou lokality, kde není ani žádná, natož kvalitní. Nebo je, ale není tak kvalitní. Tak to si uvědomuju, že určitě třeba ta oblast okres Semily, tam jsou to Rokytnicko, Jelenicko a Semily obecně jako takové. Tak tam dlouhodobě třeba vůbec nebyla žádná SASka.“ (pracovnice KÚ)

„Z hlediska členění kraje Semilsko má trochu to násilí pod pokličkou. Trochu to vyplývá už z toho, že se u nás říká, že to jsou ti horalé... Z hlediska vykazání lze vidět na statistikách, že se ve větších městech vykazuje více.“ (pracovnice IC)

Nedostatečné služby pro osoby dopouštějící se násilí

„U nás není program, ale vlastně vím, že běží program, jakože kolega využívá ty programy ve věznici, ale to už pracuje s osobami, které jsou odsouzeny, které jsou ve výkonu trestu, protože i my máme i propojenost na naši věznici. Takže víme, že to tam běží a jakým způsobem to využívají a kolega bývá dost často na těch našich akcích, který to vede ve věznici. Ale tohleto je individuální služba asi dvou osob v kraji, který to nabízejí. A vlastně policisté automaticky předávají kontakty a máme zpětnou vazbu, že ve většině případů dochází aspoň k jednomu kontaktu. To je ale málo.“ (pracovnice KÚ)

„Máme zkušenost s agresory, kteří si chtějí s námi vyřizovat účty. Mnohá podání bývají z různých důvodů odložena. V Liberci se nám to stalo 2x nebo 3x. V NZDM v Novém Městě pod Smrkem je to na denním nebo spíše měsíčním pořádku.“ (pracovník NZDM 1)

Specializované služby zaměřené na děti se zkušeností s domácím násilím v kraji nejsou

Liberecký kraj čelí významné výzvě v oblasti poskytování specializovaných služeb pro děti, které mají zkušenost s domácím násilím. Jak vyplývá z výpovědí pracovníků různých organizací, v regionu neexistuje dostatečná nabídka služeb, které by se systematicky věnovaly práci s dětmi, jež zažily domácí násilí. Z rozhovorů s pracovníky vyplývá, že některé organizace, jako například Maják nebo nízkoprahové kluby od Charity, mají proškolené pracovníky, kteří mohou nabídnout určitou míru podpory. Nicméně, tyto služby nejsou primárně zaměřeny na práci s dětmi s touto specifickou zkušeností. Intervenční centra (IC) v kraji se věnují práci s osobami od 16 let výše, což znamená, že mladší děti, které zažily domácí násilí, zůstávají mimo jejich přímou péči. Přestože některá intervenční centra rozšířila svou cílovou skupinu a poskytují služby i pro mladší děti, jde spíše o výjimky než o standardní praxi. Zároveň je zřejmé, že práce s dětmi, které zažily domácí násilí, vyžaduje specifické vzdělání a dovednosti, zejména v oblasti vývojové psychologie, aby nedošlo k dalšímu poškození dítěte.

Já nad tím teďka přemýšlím a popravdě já neznám nic takového, žádnou organizaci, která by přímo s tím dítětem (pozn. které zažilo domácí násilí) sama pracovala. Jasně, jsou tady nějaké kluby, které tam mají určitý přesah a asi by dokázaly potom trošičku jim tam pomoci, například Maják nebo od Charity různé nízkoprahové kluby. Tak tam jsou potom proškolení ti pracovníci i na podobná témata.

Já bych paní učitelku směřovala v tomto případě tak, aby komunikovala s tím dítětem a aby našla jeho důvěru. IC se taky dětem nevěnují, až od 16 let. (pracovnice BKB)

Naše cílová skupina (intervenční centrum) je 16+. Takže my nepracujeme s dětmi klasicky, protože to nikde není dáno zákonem. (pracovnice IC)

To je jenom vysloveně o tom, že si ta některá intervenční centra třeba už rozšířila cílovou skupinu a pak to třeba dělali třeba od 6 let plus, a tak ale my zatím máme 16 plus. Ale do budoucna se tomu nebráníme... U nás je to spíš o tom jako v rámci vzdělávání, protože samozřejmě, když pracujeme s dětmi, tak je to trochu břemeno jako v tom smyslu, abychom to dítě ještě víc nepoškodili, protože vzdělání já vnímám tak, že by tam měli mít nějaký základy ve vývojové psychologii... (pracovnice IC)

Práce s dětmi, které zažily domácí násilí, je pro nás zcela okrajové téma a hlouběji se mu nevěnujeme. (vedoucí poradny)

3. Multidisciplinární spolupráce

Dobrá praxe: Historie mezioborové spolupráce (IC-OSPOD a policie).

Mezioborová spolupráce (IC-OSPOD a policie) mezi různými institucemi v Liberci má delší historii. Již více než deset let probíhá spolupráce mezi policií, intervenčním centrem a OSPOD, kterou podporují pravidelná jednoroční výjezdní zasedání. Tato zasedání poskytují prostor nejen pro odborné diskuze, ale také pro neformální setkání, což přispívá k prohlubování vzájemných kontaktů a efektivnější spolupráci.

„My jsme vždycky měli velmi dobře propojenou. Prostřednictvím intervenčního centra jsme měli dobře propojenou spolupráci policie – intervenční centrum – OSPOD. V podstatě, co já historicky pamatuju, je to minimálně 10 let dozadu. Vždycky proběhlo jednoroční výjezdní zasedání těchto složek. Probíhal tam odborný, ale i neformální program. Myslím, že ta propojenost byla dlouhodobě prohlubovaná. Po odchodu ředitele intervenčního centra se pak zavedly ještě nové platformy. Dvakrát ročně probíhaly kulaté stoly. Tam se už podařilo pozvat ještě více lidí. Bylo to jenom na jeden den a také v prostorách Krajského úřadu v Liberci. Tam se nám tam podařilo zvát další aktéry, které nejsou nejen ty OSPODY a policie, ale zároveň všechny služby, které se v oblasti pohybují a

nabízejí tu následnou a odbornou péči a jak teda práci s těmi, na kterých je násilí páčáno, tak i s těmi, kteří se násilí dopouštějí. A zároveň občas se podaří, že jsou tam i někteří soudci, ale to není úplným pravidlem. A teď zrovna za 14 dní máme další takové setkání.“ (pracovnice KÚ)

Dobrá praxe: Kulaté stoly a další interdisciplinární akce

Výměna informací a spolupráce mezi různými institucemi a odborníky se ukazuje jako důležitá. Jedním z příkladů dobré praxe jsou pravidelné kulaté stoly, které poskytují platformu pro sdílení zkušeností, diskuzi o aktuálních tématech a koordinaci mezi různými sektory. Tato setkání se postupem času stala základem pro další iniciativy, jako jsou mezioborové skupiny ve všech čtyřech okresech kraje. Liberecký kraj, ač není velký, se může pochlubit silnou provázaností v rámci sociálních služeb. Intervenční centra, OSPODy a další aktéři pravidelně spolupracují, například při řešení případů, týkajících se dětí. Kulaté stoly se staly pravidelnými setkáními, která nyní organizují pracovníci kraje a zaměřují se například také na aktuální legislativní změny v oblasti domácího násilí.

Další pravidelnou aktivitou jsou jednání interdisciplinárního týmu (IDT). V Liberci probíhá ve složení zástupců Krajského ředitelství Policie ČR, zástupců okresního soudu, pracovníci IC. V minulém roce proběhly 4 schůzky – v březnu, červnu, září a prosinci (APIC, 2024). Probíhá také dvakrát ročně setkání multitýmu pro mládež.

„Příklady dobré praxe si určitě myslím, že máme nejednu platformu na sdílení. Myslím, že to je velmi dobře, protože jak jsem říkala, první byly ty kulaté stoly. Pak je hrozně fajn, že fungují mezioborové skupiny u vlastně všech čtyřech okresů. Každý okres má svoji mezioborovou skupinu, kterou ve většině případů vede soud. A díky tomu o těch aktivitách víme, třeba si i vypomáháme s organizací, a tím tam dokážeme nalákat i další lidi.“ (pracovnice KÚ)

„Právě budeme mít kulatý stůl se specialisty CAN. Budou tam i pracovníci kraje. My se snažíme, aby ta spolupráce byla. My jsme maličký jako intervenční centrum. Liberecký kraj ale není taky moc veliký. Provázanost v rámci sociálních služeb tady ale je. My spolupracujeme hlavně s OSPODy, když se nám tu nějaké dítě objeví... Kulatý stůl je pravidelné setkání. Dříve ho vždy koordinovala

pracovnice IC, nově bude pracovnice kraje. Nyní se budeme hodně věnovat změně legislativy v oblasti CAN. Vykázání už nebude 10 dní, ale 14 dní. Změnila se definice domácího násilí... “ (pracovnice IC)

„V rámci spolupráce v oblasti ohrožených dětí mohu uvést svou dobrou zkušenost se spoluprací s různými neziskovými organizacemi. Například nezisková organizace Bílý kruh bezpečí nebo s Domem na půl cesty. Z dobré praxe mohu uvést spolupráci také s ostatními obvodními odděleními, spolupráci s městskou policií, se soudy a dalšími neziskovými organizacemi. Někdy pokulhává spolupráce s OSPODem, neboť často uvádějí, že nemají dostatek pracovníků, aby stíhali provádět šetření v praxi v rizikových rodinách. “ (policista obvodního oddělení Policie ČR)

„Potkáváme se s kolegy pravidelně 2x ročně na tzv. multitýmu pro mládež, a to od roku 2014.“ (pracovník NZDM 1)

Dobrá praxe: Malý region a málo poskytovatelů, kteří se znají

Liberecký kraj se vyznačuje specifickým charakterem v oblasti sociálních služeb, přičemž čelí kapacitním omezením, ale těží z úzké spolupráce mezi jednotlivými poskytovateli. Navzdory omezeným kapacitám v oblasti služeb, pracovníci zdůrazňují výhodu dobré vzájemné znalosti a spolupráce mezi organizacemi. Tento těsný vztah a efektivní komunikace mezi poskytovateli umožňuje, aby služby fungovaly hladce a dlouhodobě efektivně. Konkrétně se v regionu Liberec angažuje několik klíčových poskytovatelů, jako jsou Advaita a Most k naději v oblasti adiktologických služeb, a Laxus, který působí ve věznicích. Orgány sociálně-právní ochrany dětí (OSPODY) v regionu zahrnují Liberec, Jablonec nad Nisou, Frýdlant, Českou Lípu a Nový Bor. Mezi další stěžejní služby patří dále intervenční centrum nebo Bílý kruh bezpečí. Znalost mezi jednotlivými poskytovateli a jejich propojenost přispívá k efektivitě služeb. Například oblast Českolipska a Novoborska zaštiťuje organizace Rodina v centru, která je propojena s Charitními zařízeními a Diakonií ČCE v Jablonci, jež provozuje tři nízkoprahová zařízení a služby pro rodiny s dětmi.

„Jsme malý region, který je kapacitně ve službách podhodnocený. Má to ale jednu velkou výhodu, my se všichni navzájem velmi dobře známe a spolupracujeme. Myslím, že z nouze to vlastně funguje dobře a poměrně dlouho. “ (pracovník NZDM 1)

„Spádově máme působnost libereckou, ale pracujeme s jakýmkoliv klienty, kteří do zařízení přijdou. Když vezmete adiktologické služby, tak to jsou dva poskytovatelé Advaita a Most k naději a Laxus ve vězení. Když vezmeme OSPODY, tak to jsou čtyři tady, liberecký, jablonecký, Frýdlant, který spadá pod Liberec, Česká Lípa, Nový Bor. Známe se. Českolipsko a Novoborsko má Rodinu v centru, to je dále propojeno na Charitní zařízení a Diakonie ČCE v Jablonci nad Nisou má tři nízkoprahy a SASku pro rodinu s dětmi a je vymalováno. Ono těch poskytovatelů je na jednotky.“ (pracovník NZDM 1)

Policie

Dobrá praxe: Pozice krajského metodika PČR v Liberci a účast policie na kulatých stolech

V letech 2011 a 2012 probíhalo intenzivní proškolení policistů na všech obvodních odděleních v oblasti domácího násilí. V roce 2013 proběhlo doškolení už jen dle dílčích požadavků (APIC, 2024). Aktuálně probíhá doškolení všech nových policistů krajským metodikem. Z rozhovorů s policisty víme, že někteří z obvodů mimo Liberec se ale zaškolení nezúčastnili. V rozhovorech s pracovníky sociálních služeb byl krajský metodik opakovaně zmíněn. Ji vnímám jako stěžejní osobu PČR nastavenou na spolupráci. Účastní se kulatých stolů i dalších interdisciplinárních aktivit.

„Tak policie má jednoho specialistu, který školí vlastně všechny nově příchozí policisty v oblasti vykazání. Tzn. každý policista v kraji by měl školením projít. Proto možná i my jsme jeden z krajů, který má jedno z nejvyšších počtů vykazání, ne proto, že bychom tady toho měli tolik, ale protože to ti policisti umí. Tak to je první důležitá informace a tento policista je účastníkem právě všech těch setkání, o kterých jsem už mluvila. Je tam dlouhodobě ten pán, možná velká výhoda, že je to pořád stejný člověk a ví a už má v sobě všechny historický informace. To si myslím, že je velmi dobrá praxe.“ (pracovnice KÚ)

„Kapitán Luboš Kaplan je krajský metodik a svou práci dělá skvěle. Své práci rozumí a díky němu mají policisté možnost kvalitního proškolení.“ (pracovnice IC)

„Doposud jsem na žádném školení o metodice a postupu (pozn. k tématu vykazání a domácího násilí) nebyl. Vycházím víceméně z praxe, mnohaleté zkušenosti.“ (policista obvodního oddělení Policie ČR)

Podstav policie a stále noví policisté jako problém

V Libereckém kraji se policie potýká s výraznými personálními problémy, které negativně ovlivňují efektivitu řešení případů domácího násilí (DN). Časté střídání policistů a nábor nových, často nezkušených pracovníků, vede k situacím, kdy nejsou případy adekvátně posouzeny a řešeny. Noví policisté, i přes odborné školení, potřebují čas k získání praktických zkušeností a vnitřní zralosti, což v praxi znamená, že vážné incidenty, jako je dlouhodobé fyzické násilí, mohou být nesprávně kvalifikovány pouze jako přestupky. Tento problém zdůrazňuje i zkušenost advokátky, která musela podat stížnost, aby se případ dostal ke státnímu zástupci a byl správně překvalifikován na trestný čin. Nedostatek zkušeností mladých policistů také komplikuje správné vyhodnocení domácího násilí páchaného na dětech, což potvrzuje i policista z obvodního oddělení Policie ČR.

„Probíhá optimalizace. Hodně dochází ke změnám. Noví, když nastoupí, tak přestože jsou proškoleni, trvá, než vnitřně vyzrají. Ve své práci to vidím.“ (pracovnice IC)

„Policie v Liberci má velkou personální krizi, dochází k časté výměně policistů. Mám opakovanou zkušenost, že i když klientka nahlásí DN, v konkrétním případě to byl útok manžela, který skončil tržnou ránou a zároveň oznámila, že ji takto bije již 10 let, policie z tohoto udělala přestupek. Velký problém je, že když se věc odloží jako přestupek, nedostane se to ke státnímu zástupci, takže fakticky není, kdo by situaci napravil. Musí se bránit sama oběť DN. V konkrétní věci jsme na postup policie podali stížnost, čímž se věc dostala ke státnímu zástupci a ten ji překvalifikoval na trestný čin. Přitom v této konkrétní věci už bylo i vykázání, takže policie měla další důkaz, že jde o DN.“ (advokátka)

„Často slýchávám a z vlastní praxe vím, že je u Policie ČR mnoho mladých a nezkušených policistů, kteří nemají vůbec žádné ponětí, jak v praxi řešit složité DN páchané na dětech. V těchto případech je velmi složité pro mladé policisty, jak správně vyhodnotit DN.“ (policista obvodního oddělení Policie ČR)

Se standardy a vhodnými postupy práce (včetně školení) v oblasti DN se policisté na některých obvodních odděleních nesetkávají

„Ne. Minimální standardy pro pracovníky u Policie ČR nejsou. Kdysi si pamatuju, že byly početní stavy u Policie ČR optimální a byli přímo určení policisté, kteří se DN věnovali. Nyní jsou u Policie ČR početní stavy nižší, proto nejsou přímo určení policisté pro tuto oblast. V praxi jde víceméně o

zkušenosti každého policisty. Žádná školení mi nikdy, ani ostatním kolegům ze základního útvaru našeho oddělení nebyly nabídnuty. Rád bych určitě jakoukoliv nabídku školení, semináře či webináře absolvoval.“ (policista obvodního oddělení Policie ČR)

4. Soudy

Dobrá praxe: Cochemský model zavedený v Libereckém kraji

Cochemský model funguje jako interdisciplinární spolupráce všech profesí a institucí, účastníků se rozvodového řízení. Všichni účastníci sporu, právní zástupci, odbory péče o děti, soud a soudní znalci se snaží rodiče dovést k dohodě ohledně péče o jejich děti, kterou rodiče sami nebo s jejich pomocí sestaví, oba ji akceptují a následně dodržují. Sledují přitom jediný cíl a to je skutečné dobro dítěte a jeho právo na oba rodiče. (Cochem. cz, 2024) Jako dobrou praxi v oblasti soudnictví ho uváděli pracovníci OSPOD a poradny. Nebyli ale schopni uvést příklady, které se týkaly řešení rozvodů v již řešených kauzách domácího násilí.

„Praxe probíhá cca 2 roky. Jedná se zatím o krátkou zkušenost, ale jsou viditelné první výsledky. Výrazně se zkrátil proces rozvodu, a to i v na první pohled komplikovaných případech. Soud, soudní úředník, pracovnice OSPOD a poradna – všichni říkají totéž. Soud se dívá na oba rodiče jako na stejně kompetentní.“ (pracovník poradny)

Dobrá praxe: Soud pro mladistvé respektuje práci NZDM Maják Plus

NZDM Maják Plus v Libereckém kraji si získal postupně respekt u soudu pro mladistvé a státních zástupců. Pracovníci NZDM Maják Plus se setkávají s případy, kdy jejich hluboké znalosti příběhů rodin a klientů jsou klíčové pro správné rozhodnutí soudů. Tento respekt a uznání odbornosti jsou patrné z toho, že soudy a státní zástupci berou v úvahu jejich doporučení a zprávy, což často vede k spravedlivějšímu posuzování případů. Jeden z příkladů dobré praxe ukazuje, jak odborná zpráva NZDM Maják Plus pomohla v případě klienta obviněného ze znásilnění. Díky jejich pečlivému popisu rodinného kontextu a jinému pohledu na situaci bylo možné odhalit křivé obvinění, což vedlo k zastavení trestního stíhání. Tento přístup nejenže ušetřil klienta dlouhého a náročného procesu, ale také předešel možným negativním dopadům na jeho psychiku a budoucnost.

„Musím se přiznat, že z hlediska soudu pro mladistvé, ale i státních zástupců, zažíváme respekt k naší práci. Nikdy se mi nestalo, že když jsme do nějaké zprávy pro státní zastupitelství nebo soud něco nedoporučili, protože známe ten příběh té rodiny nebo toho klienta jako, že by ten soud to nerespektoval. Vnímáme ten oborový a profesní respekt.“ (pracovník NZDM 1)

„Pracoval jsem s klientem v té první fázi, který byl obviněný ze znásilnění. Vše šlo přes ty psychologický posudky, psychiatrický posudky, sexuologický posudky. Bylo zapotřebí to dodůkazovat, aby to vše měl kriminalista v tom spise pro ten soud. My jsme ale hned od začátku věděli, že ten příběh klienta z hlediska práce s rodinou je úplně jiný. A my jsme si troufli ten příběh popsat do té zprávy a naznačili jsme vlastně jinou variantu ne toho skutku, ale kontextu té rodiny a toho, co se odehrálo. Ten respekt byl v tom, že justice to vzala velmi vážně a touto linkou se zabývali. Trestní stíhání nakonec bylo zastaveno, protože se prokázalo, policejní práci, už ne naší, že to bylo křivé obvinění od nevlastního otce v rámci zúčtování partnerských vztahů. Kdyby toto nebylo, tak se obávám, že tento kluk by musel absolvovat 7–10 měsíců znaleckých posudků a pobyty v různých ústavech, kdy výsledek by byl stejný, jen cesta k němu taková, že by mohla mít na něj negativní dopad.“ (pracovník NZDM 1)

„Často u dětí mladších 15 let soudkyně přijala návrh, aby nenavrhovala nějaké rozsáhlejší prokazování. Obzvláště v situacích, kdy to byli naši klienti, které známe.“ (pracovník NZDM 2)

Dobrá praxe: Vzdělávání pro zmocněnce

Absolvovala jsem vzdělání pro zmocněnce. Metodika k tomu existuje, sama jsem tímto vzděláním prošla, když jsem začala dělat zmocněnkyni pro oběti, bylo to na 2 dny, takže nic dlouhého, a přitom tam bylo všechno důležité a v praxi mi to velmi pomohlo. (advokátka)

Ustupování od znaleckých posudků

„Co se týká znaleckých posudků, řekla bych, že se od jejich vypracovávání spíše ustupuje. Za mě to není úplně špatně, protože to, co opravdu chybí, jsou specializovaní znalci, takoví, kteří umí pracovat s oběťmi. Viděla jsem už hodně znaleckých posudků, které byly úplně obecné, nic neříkající, že oba rodiče mají ne moc

dobré, ale dostačující rodičovské kompetence. To je opravdu ztráta času na takový posudek rok čekat. Na druhou stranu vím, že mnoho opatrovnických soudců ví, že když je věc opravdu akutní, tak to znalci sdělí a posudek je např. do 3 měsíců.“ (advokátka)

5. Prevence

Dobrá praxe: Více jak 25letá činnost organizace Maják o.p.s. zaměřená na primární prevenci

Maják o.p.s. poskytuje komplexní programy primární prevence. Pracuje s třídními kolektivy od 4. do 9. ročníku. Časová dotace je dva bloky po třech vyučovacích hodinách, součástí jsou i individuální konzultace s třídními učiteli. Programy jsou vedeny v komunitním kruhu. Pro efektivitu programů je zásadní přítomnost třídního pedagoga. (Maják, 2024) Jeden z novějších programů, který je součástí komplexního programu „Jdi dál“ je „Čas změny“ je částečně zaměřen i na téma domácího násilí. Je určen pro žáky 6. tříd. Jedním z cílů je prohloubit znalosti žáků o základních rysech domácího násilí a syndromu CAN. (Maják, 2024a)

„Maják jako takový letos slaví 25 let. Na začátku bylo založení preventivní organizace. Dodneška je velkou částí děláni programu prevence rizikového chování na základních školách.“ (pracovník NZDM 1)

„Programy na školách dělají kolegové z Majáku. Dnes jsme již rozdělení. Rozdělení bylo dané dotačníma a administrativníma nároky na rozdílné služby. Začali jsme mít také rozdílné vize, jak práci směřovat.“ (pracovník NZDM 2)

Dobrá praxe: Preventivní program pro školy Zuřivec a pokračování Všude dobře, doma nejlíp

Film Zuřivec je využíván v prevenci a osvětě domácího násilí a pro práci s osobami ohroženými domácím násilím. Zuřivec zachycuje domácí násilí očima malého chlapce Bóje, pomáhá pochopit jeho pocity a přináší novou perspektivu možnosti změny. Děti si často myslí, že za násilí nesou vinu. Prostřednictvím filmu mohou porozumět tomu, co se v rodině odehrává a dostávají informaci, že stejné věci řeší i jiné děti. Film nabízí prostor k reflexi a otevření tématu k diskuzi. Má přesný metodický postup, jak s filmem pracovat. Existují školení pro učitele, sociální pracovníky a lektory, jak s filmem pracovat. (Zuřivec, 2024). V Libereckém kraji pracovnice KÚ je vyškolenou lektorkou, která dále téma školí jak s dospělými, tak s dětmi.

„Mám za sebou roční pauzu, ale opět se začínám angažovat i ve školení, jak pracovat s filmem *Zuřivec*. Ten film přišel kolem roku 2014, ale tenkrát byl v té titulkové verzi, takže spousta odborníků to zná, ale netušíli, že existuje ta česká verze, která se pro tu primární prevenci dá použít daleko lépe. My kromě toho, že jsme film pouštěli pedagogům, v rámci PPP jsem školila preventisty na školách. Pokud chtějí, mohou téma použít.

Mně se ten norský model líbí v tom, že začne od těch nejmenších a pak vlastně, následně, teďka využíváme ten druhý film, to je „*Všude dobře, doma nejlip*“, to je ten pro ty starší děti. Jsem opět školitelkou. Program je teenagerská záležitost, takže klidně i pro středoškoláky.

Překvapuje mě, že vlastně zpětnou vazbu ze základních škol mám takovou, že to funguje a dobře se s ním pracuje. Pokud se někdo hroutí a nezvládá to, jsou to častěji dospělí.... Vždycky doporučuju školit ve dvou.“ (pracovnice KÚ)

6. Vzdělávání

Dobrá praxe: Docentka Čírtková a její školení jsou přínosem

V oblasti řešení domácího násilí se školení a přednášky docentky Čírtkové ukazují jako výrazný přínos pro pracovníky sociálních služeb. Docentka Čírtková, uznávaná odbornice s bohatými znalostmi a zkušenostmi, je považována za předního odborníka v této problematice. Její školení jsou velmi ceněná, neboť neustále sleduje nové trendy a přináší aktuální poznatky. I přes její vysokou odbornou úroveň a přínos pro praxi, se však někteří pracovníci setkávají s problémem, že ne všechna její školení jsou akreditována, což je pro mnohé v sociálních službách nezbytné.

„V této oblasti pracuji již dlouho. Na školení, na které mohu jít ale vždycky, jsou školení docentky Čírtkové. Má obrovský rozsah znalostí a činností. Je takovým nestorem v domácím násilí. Je to člověk, který stále sleduje nové a nové trendy. Tu bych doporučila každému... Její školení a přednášky ale vždy nejsou akreditovány. To my pracovníci sociálních služeb potřebujeme a je to problém.“ (pracovnice IC)

Dobrá praxe: Vzdělávání APICu pro nové pracovníky

Intervenční centrum (IC) v Liberci, které je malé a má pouze dvě pracovnice. V této souvislosti je velkou pomocí Asociace pracovníků intervenčních center, která poskytuje širokou nabídku kurzů a

školení. Kromě toho se jako velmi přínosné ukazuje proškolení pro nové pracovníky, které APIC zajišťuje.

„Pokud přijde nový pracovník, vzdělávání APICu považuji za skvělé. Ted' na něj šla moje kolegyně.“
(pracovnice IC)

Dobrá praxe: Výcvik LOM se zaměřením na osoby, které páchají násilí

V oblasti práce s osobami, které páchají násilí, se jako účinný nástroj osvědčil výcvik LOM. Tento výcvik byl zmíněn i při rozhovorech s pracovníky v Moravskoslezském kraji.

„Doporučuji výcvik LOMu jako vhodný pro náš nízkoprah, ale strategie, jak to děláme v organizaci, je taková, aby každý měl trochu jiné zaměření a navzájem jsme si zkušenosti a znalosti v týmu předávali.“ (pracovník NZDM 1)

Dobrá praxe: Cesta specializací v týmu některých služeb se ukazuje jako cesta

V rámci NZDM Maják Plus se osvědčila strategie specializace jednotlivých členů týmu, která zajišťuje široké pokrytí různých témat. Každý pracovník se zaměřuje na specifickou oblast, například jedna kolegyně na poruchy příjmu potravy, zatímco jiní mají výcvik LOM nebo kurz krizové intervence. Tato různorodost je klíčová pro efektivní práci s klienty v nízkoprahových zařízeních, kde je potřeba pokrýt široké spektrum problémů. Tento přístup se může lišit od jiných organizací, jako jsou intervenční centra (IC) nebo BKB, ale pro NZDM je širší záběr nezbytný.

„Strategie v organizaci je jít cestou různých specializací. To znamená, že jsme měli kolegyni, která se specializovala na poruchy příjmu potravy. Já s kolegou máme výcvik LOMu. Kolega má zase kurz krizové intervence. Myslím, že je důležitá různorodost v týmu. Potřebujeme obsáhnout poměrně široká témata. Možná je to jiné v IC nebo BKB. U nás potřebujeme širší záběr. Vydali jsme se cestou každý něco...“ (pracovník NZDM 1)

7. Financování služeb

Dobrá praxe: Příspěvková organizace kraje – jistota pravidelného financování

Intervenční centra (IC) jako příspěvkové organizace kraje vnímají výhodu pravidelného financování, které zajišťuje stabilitu a umožňuje zaměřit se plně na práci s klienty. Tento model není ale pro všechna IC stejný, nefunguje například v Ústí nad Labem.

Pracovnice IC zdůrazňují, že závislost na projektech může být problematická, protože přináší nejistotu a nutnost administrativního zatížení, což může negativně ovlivnit kvalitu poskytovaných služeb. V minulosti se podávání projektů ukázalo jako neefektivní, jelikož zvýšení administrativní práce šlo na úkor času věnovaného klientům. Tento stabilní finanční model je tedy klíčový pro vytvoření dobrých podmínek pro práci a pro poskytování kvalitní péče klientům, bez ohledu na proměnlivost projektových příležitostí.

„Jsme příspěvková organizace kraje (pozn. IC), nejsme závislí na projektech. Tak to má například Ústí. Jsme za to rádi, protože máme jistotu peněz a můžeme se věnovat práci s klienty, a ne hledání peněz.“ (pracovnice IC)

„Představa, že nám tu vznikne neziskovka, která přijde s inovacemi práce a nastartuje restrukturalizaci a potom nebudou projekty a zase skončí... To není dobré ani pro klienty, ani pro lidi, kteří tam pracují. Práce sama o sobě je náročná. A ještě řešit, zda a na jak dlouho máme peníze? Potřebujeme dobré podmínky pro práci a potom se můžeme věnovat klientům.“ (pracovnice IC)

Jsme pouze součástí projektů v rámci APICu. Dříve jsme projekty podávali a vůbec se nám to nevyplatilo... Bylo s tím mnohem více práce než užitku. Řeknu to takto zcela otevřeně. Vím, že Norské fondy dávají možnosti, tam to bude asi trochu jinak. Co si já pamatuji, to byly projekty ze strukturálních fondů. Měli jsme zvýšení administrativní práce na úkor klientů.“ (pracovnice IC)

Na zavádění inovací a získávání a realizaci větších projektů si pracovníci zařízení netroufají.

Pracovníci zařízení v Libereckém kraji popisovali, že často nemají dostatek zdrojů na zavádění inovací a realizaci větších projektů. Vědí, že finanční zabezpečení služeb je omezené a změny by mohly přijít pouze prostřednictvím velkých projektů, které jsou mimo jejich dosah. Zejména menší organizace se spoléhají na podporu z vyšších úrovní, například prostřednictvím asociací jako ASIP nebo velkých projektů Ministerstva vnitra. Nedostatek personálu a kapacit znemožňuje těmto

zařízením efektivně získávat a řídit další projekty, což zdůrazňuje potřebu systémové podpory a koordinace na vyšší úrovni.

„Náš kraj je příliš malý. Pokud půjdou změny přes vyšší patra, naši asociaci (ASIP), tak nám to pomůže. Kraje jsou níže a je tu velká otázka finančního zabezpečení služeb. Všichni víme, že finance jsou limitované. Takové změny by musely přijít jen v rámci velkého projektu, na který nedosáhneme. Ideálně si myslím, že by to mohl být nějaký projekt Ministerstva vnitra.“ (pracovnice IC)

„Je nás málo a na získávání a řízení dalších projektů nemáme kapacitu.“ (pracovník 1 NZDM)

Závěr

Případová studie dobré praxe v Libereckém kraji ukazuje několik příkladů dobré praxe v oblasti tématu děti a domácí násilí. Ukazuje ale i výrazné limity a rizika kraje, především v oblasti absence krizového centra nebo absence komplexní služby zaměřené na děti a domácí násilí. Výhodou i nevýhodou kraje je jeho malá rozloha. Ta umožňuje, že se pracovníci mezi organizacemi navzájem více znají. Na druhou stranu většina služeb je menších nebo mají podstav. Navštívené organizace se nepouští do větších projektů, osvěty nebo inovací.

Dobrou praxí se ukazuje spolupráce s Asociací pracovníků intervenčních center (APIC) v oblasti zapojení do projektů, vzdělávání, ale i metodické podpory. Na nově vydané metodice práce pro pracovníky škol nadace Sirius se podíleli i lidé z Libereckého kraje a plánuje se další aktivní práce s touto metodikou podpořená Krajským úřadem.

Dobrá zkušenost s institutem vykazání se objevila jak v Karlovarském kraji, tak Libereckém, ale i v dalších. Ukazuje se, že je to jeden z účinných nástrojů v práci s domácím násilím. Zákon o domácím násilí, přijatý před několika dny, upravuje také možnosti a délku vykazání.

Zajímavým prvkem, který se objevil v souvislosti s prací s dětmi ohroženými domácím násilím, je specializace v týmu tak, aby každý člen týmu měl jednu ze specializací a v té se vzdělával. Jedná se o strategii týmu v NZDM Maják Plus, která umožňuje efektivní pokrytí širokého spektra problémů (práce s agresorem, s drogovou tematikou, se sebepoškozováním, ale i další). Role NZDM Maják Plus jako záchranné služby a služby, která aktivizuje pomoc, může být inspirací i pro další kraje.

Specialista na syndrom CAN by měl být součástí každého OSPODu. V Libereckém kraji je snaha o zvýšenou podporu vzdělávání i vzájemnou kolegiální podporu těchto pracovníků, aby byli skutečně na tuto činnost co nejlépe připravováni a mohli být odborníky.

V Moravskoslezském kraji se ukázalo, že je zcela jiné pokrytí služeb v Ostravě a okrajových částech kraje. Podobná věc se ukázala i v kraji Libereckém. Dobrou praxí je podpora vzniku nových služeb na Frýdlantsku, Českolipsku a Novoborsku. Nejrizikovější se jeví Semilsko.

Zapojení se do výcviku LOM je dalším příkladem dobré praxe nejen v Libereckém kraji. Výcvik se zaměřuje na osoby, které páchají násilí. Tento výcvik poskytuje pracovníkům nástroje a znalosti potřebné k efektivní práci s těmito osobami a je využíván i v práci s mládeží v NZDM Maják Plus. V organizaci probíhají i krátké 1-3 setkání intervence pro vykázané osoby. Komplexní služby pro osoby uplatňující násilí ale v Libereckém kraji chybí.

Organizace Maják o.p.s. poskytuje komplexní programy primární prevence, které jsou zaměřené na školní děti a mládež. Tyto programy zahrnují i tematiku domácího násilí a jsou velmi efektivní díky své dlouhodobé implementaci a spolupráci se školami.

Pravidelné kulaté stoly a další interdisciplinární akce v Libereckém kraji podporují výměnu informací a spolupráci mezi různými institucemi a odborníky. Tyto platformy jsou klíčové pro sdílení dobré praxe a koordinaci služeb.

V práci Policie ČR se ukazuje jako důležitá pozice krajského koordinátora a zaškolování nových policistů v tématu domácího násilí.

Tyto příklady dobré praxe ukazují, jak mohou různé strategie a inovace přispět k efektivnější podpoře ohrožených dětí a mladistvých v Libereckém kraji.

Zdroje:

Advaita (2024). *Prevence a léčba závislosti*. Dostupné z: [Léčba závislosti a její prevence, Advaita, z. ú. \(advaitaliberec.cz\)](https://advaitaliberec.cz)

Advokátní on-line deník (2024). *Zákon proti domácímu násilí by měla vláda schválit do léta*. Dostupné z: [Zákon proti domácímu násilí by měla vláda schválit do léta - Svět práva - Advokátní deník \(advokatnidenik.cz\)](https://advokatnidenik.cz)

APIC (2024). *Interdisciplinární spolupráce*. Dostupné z: [Interdisciplinární spolupráce | Asociace pracovníků intervenčních center \(domaci-nasili.cz\)](#)

Cocem.cz. (2024). *Děti rozvod zvládnou, když ho zvládnete vy*. Dostupné z: [Cochem.cz – Cochem.cz](#)

Český statistický úřad. (2024a). *Charakteristika kraje*. Dostupné z: [Charakteristika kraje | ČSÚ v Liberci \(czso.cz\)](#)

Český statistický úřad. (2024b). *Pohyb obyvatelstva v Libereckém kraji*. Dostupné z: [Pohyb obyvatelstva v Libereckém kraji v roce 2023 | ČSÚ v Liberci \(czso.cz\)](#)

Dětské centrum Liberec. (2024). *ZDVOP Paprsek*. Dostupné z: [ZDVOP Paprsek - Dětské centrum Liberec \(dc-liberec.cz\)](#)

Diakonie Jablonec (2024). *Diakonie ČCE v Jablonci*. Dostupné z: [Diakonie Jablonec](#)

Charita Liberec (2024). *Domovy pro matky s dětmi v tísní*. Dostupné z: [Domovy pro matky s dětmi \(charitaliberec.cz\)](#)

Charita Česká Lípa (2024). *Sociálně aktivizační služba pro rodiny s dětmi Startér*. Dostupné z: [Sociálně aktivizační služby \(charita.cz\)](#)

Centrum intervenčních a psychosociálních služeb v Libereckém kraji (2024). Dostupné z: [Home \(cipslk.cz\)](#)

Krajská správa ČSÚ v Liberci. (2022). *Základní tendence demografického, sociálního a ekonomického vývoje Libereckého kraje 2021*. Dostupné z: [ZTK 2021 maketaWord 20220912-lbc-v33 \(czso.cz\)](#)

Lexus (2024). *Zabýváme se závislostí*. Dostupné z: [Lexus z.ú. | Zabýváme se závislostmi!](#)

Liberecký kraj. (2024). Dostupné z: [Liberecký kraj \(kraj-lbc.cz\)](#)

Liberecký kraj (2024 b). *Katalog sociálních služeb Libereckého kraje*. Dostupné z: [Katalog sociálních služeb v Libereckém kraji \(socialnisluzbylk.cz\)](#)

LOM (2024). *Liga otevřených služeb*. Dostupné z: [Hlavní stránka - Liga otevřených mužů \(ilom.cz\)](#)

LUMOS (2024). *O nás*. Dostupné z: [O nás - Lumos \(wearelumos.org\)](#)

Nadace Sirius (2024). Dostupné z: [Nadace Sirius - úvodní stránka](#)

Nadace Sirius (2004a). *Týrané, zneužívané a zanedbávané dítě ve škole. Doporučené postupy pro pracovníky škol*. Dostupné z: [prirucka-can-pro-skoly.pdf \(nadacesirius.cz\)](#)

Návrat (2024). *Azylový dům pro ženy a rodiny s dětmi*. Dostupné z: [Azylový dům ženy a rodiny :: Návrat \(opsnavrat.cz\)](https://azylovymdomem.cz)

Maják (2024). *Již 25 let ukazujeme směr mladé generaci*. Dostupné z: [Maják o. p. s. \(majakops.cz\)](https://majakops.cz)

Maják (2024a). *Komplexní program – Jdi dál*. Dostupné na: [Komplexní program "Jdi dál!" \(majakops.cz\)](https://majakops.cz)

Maják Plus (2024). Dostupné z: [Maják Plus \(majak-plus.cz\)](https://majak-plus.cz)

Most k naději (2024). Dostupné z: [Most k Naději, z.s. - Liberec \(mostknadeji.eu\)](https://mostknadeji.eu)

Policie ČR. (2024). *Statistické přehledy kriminality za rok 2023*. Dostupné z: [Statistické přehledy kriminality za rok 2023 - Policie České republiky](https://statistiky.policie.cz)

Rodina v centru (2024). *Sociálně aktivizační služba pro rodiny s dětmi Štafeta*. Dostupné z: [Štafeta pro rodinu – Rodina v centru](https://rodina.vcentru.cz).

SAS (2024). *Sociálně aktivizační služby pro děti*. Dostupné z: [SOCIÁLNĚ AKTIVIZAČNÍ SLUŽBY PRO RODINY S DĚTMI – SAS – Občanské sdružení D.R.A.K. z.s. \(sdruzeniidrak.cz\)](https://sdruzeniidrak.cz)

SVP Česká Lípa (2024). Dostupné z: [Středisko výchovné péče | Česká Lípa \(svpcl.cz\)](https://svpcl.cz)

Vláda ČR (2024). *TZ: Vláda schválila návrh zákona o domácím násilí. Povede k větší ochraně obětí*. Dostupné z: [TZ: Vláda schválila návrh zákona o domácím násilí. Povede k větší ochraně obětí. | Vláda ČR \(gov.cz\)](https://vlada.cz).

ZDVOP Paprsek (2024). *Dětské centrum Liberec. ZDVOP Patrsek*. Dostupné z: [ZDVOP Paprsek - Dětské centrum Liberec \(dc-liberec.cz\)](https://dc-liberec.cz)

Zuřivec (2024). Dostupné z: [Film Zuřivec | školení a prevence domácího násilí \(zurivec.cz\)](https://zurivec.cz)

Seznam zkratk:

ASIP Asociace sdružení intervenčních center

BKB Bílý kruh bezpečí

CAN Syndrom týraného, zanedbávaného a zneužívaného dítěte

DN Domácí násilí

IC Intervenční centrum

IDT Interdisciplinární tým

KÚ Krajský úřad

LOM Liga otevřených mužů

MOP Mimořádná okamžitá pomoc

OSPOD Oddělení sociálně-právní ochrany dětí

PČR Policie České republiky

PMS Probační a mediační služba

PPP Pedagogicko psychologická poradna

SAS Sociálně aktivizační služby

ZDVOP Zařízení pro okamžitou pomoc dětem

**T A
Č R**

Tento projekt je financován se státní podporou
Technologické agentury ČR
v rámci programu BETA2

www.tacr.cz
Výzkum užitečný pro společnost

**MINISTERSTVO PRÁCE
A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ**

**OSTRAVSKÁ
UNIVERZITA**